

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Maurittii Gudeni Historia Erfurtensis Ab Vrbe Condita Ad Reductam

Gudenus, Johann Moritz von

Erfurti, 1675

XXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11903

burgium, in Prætozem Papium, ac Limprechtum magnis cum affectibus dicunt, injurias excusant, in prævalentem plebem conjiciunt, vellet Caduceator hæc Cæsari referre. Ille ut furentes placaret, liberaliter omnia promisit. Cæsarem clementiam rigori prælaturum, propensum gratiosissime iis, qui emendationem spondent, submitterent se, ac parerent imperatis, de reliquo rem salvam fore. Cum ulterius urgeretur, & cresceret periculum, plebem conviciis in Schmidburgium demulcet, quæ ante eidem imputari audiverat, pluribus confirmat: dubitanti de sinceritate plebi propriæ manus subscriptione fidem testatur. His furorem sedavit. Biduo inter hæc mortis pericula retentatus, decimo Octobris, priusquam portæ aperirentur, iterum dimissus est, reversus ad suos injurias, violentias, concussiones, læsa Divina humanaque jura Cæsari, Electori, Legatis refert.

Profanatae Majestatis crimen totum Imperium ad indignationem commovit, & Cæsarem præcipuè, qui Electori Moguntino, militem colligeret, adigeret proscriptos ad imperata, pœna de facinorosis sumeret, commisit. Elector priusquam extrema tentaret, levibus armis sollicitare pertinaces constituit. † Copias misit in Eichsfeldiam, quæ per excursiones proscriptos infestarent, si fortè his corrigi mallent, quàm extrema experiri. Vetuit autem, ne

*Post biduū
detentionē
dimittitur.*

XXIV.
*Læsæ Maj.
vindictam
Moguntino
Cæsar
mandat.*

*Copias mili-
tares Elect.
colligit.*

in

*Ad infestā-
dam Erfor-
diam pro-
grediuntur.*

*Vargulam
deditione
capunt.*

*Biermanni
sævitia.*

*Urbicie-
rumpunt.*

*Vani u-
trinq̄ ti-
mor.*

*Prælium
incredulum*

in pagis prædæ, ne vis ruricolis fieret, quod non illi, sed Urbici peccassent. † Leſti è rusticis Eichsfeldiæ armati, qui copias auferent. Præmissus cum centuriis aliquot vigiliarum Præfectus de Westernhagen, & equitum Magister Biermannus, cui Sommerfeldius † Vargulam dedidit, infecuritatem crediti á civitate acceptam. Istinc Gisperslebiū perrexit, ubi cives duos ædificantes horreum (fabri lignarii fuerant,) cepit, † quos eum per integram noctem crudeliter habuisset, fumigasset ad ignem, subussisset, die altero in edito colle in quem prospectus ex Urbe datur, è curru utrumque suspendit, ea per agrum hinc inde egit, quæ & acceptis mandatis contraria, & generosus miles a versatur. His in Urbe excitati, arma corripunt. Sine ordine, sine imperio congregati trecenti, ii qui sub Schlensteinio Ductore maximè factiosi, nec senatum amplius respiciebant, assumptis duobus tormentis bellicis in agrum progrediuntur. Nondum † se invicem hostes viderant, & utrimque timor, ut suam quisque patriam respiceret. Biermannus præcipuè in inermes antea generosus, ut primùm venire Erfurtenſes audivit, Vargulam versus fugit. Auctus iterum erumpentium animus, qui fugientes sedlentius persecuti, ne assequerentur. † Sic omnes vulneribus intacti prælio excessere. Vargulæ Colonelis Electoralis Wamboldus cum reliquis copiis Biermanno occurrit,

currit, cui hic ut fugam excusaret, Erfur-
 tensium multa millia erupisse, Saxoniae Du-
 cem Ernestum in armis esse, integros exer-
 citus instare, universam Thuringiam in-
 surgere, & alia mentitus, quibus inertiam
 suam tegeret. Wamboldus vera sibi re-
 ferri timens, quodque copiae ex lectis po-
 tissimum rusticis constarent, qui & pugnae
 non assueti, & orphanos ac viduas relin-
 querent, graves Reipublicae, & ejulatibus
 omnia inquietantes, reducere copias in
 Eichsfeldiam maluit, quam incerto peri-
 culo objicere. Accessit infortunium, pul-
 vis nitratus ignem concepit, disjecit ma-
 chinas, & proximos quosvis adussit, laesit,
 necavit. † Auxerunt fugitivorum men-
 dacia timorem, ut in reditu sat contineri
 copiae nequiverint. Fracto ordine mani-
 pulatim in Eichsfeldiam rediēre, quae ipsa
 pavore incensa; positae hinc inde excubiae,
 alii colligatis sarcinis jam fugam medita-
 bantur. Mittebat provinciae Praeses Baro
 de Bicken Christophorum Jodoci Electo-
 ralem Consiliarium, ad Ducem Ernestum,
 ut, cur in Moguntinos arma imperasset?
 interrogaret. Ille per Cancellarium Se-
 ckendorffium nulla se arma movisse re-
 spondit, suspensorum manes fuisse, qui fu-
 gitivos prefferint. Indignissime † Bier-
 manni scelera Elector tulit, addiditque
 iracundiam, quod infami desertione cin-
 guli poenam effugisset. Vigiliarum Prae-
 fectus culpam in fugitivum conjecit, quod
 contra

*Fugitivi
 omnia mestu
 replent.*

*Electoris
 indignatio-
 nem evadit
 Biermannus*

*Peremptorū
viduis ali-
menta de-
cernit Ele-
ctor.*

*Suspensorū
cadavera.*

*In furorem
cives acti.*

*In Lim-
prechtum
& Hallen-
horstium
saviunt.*

*Rependere
supplicia
volunt.*

contra inhibitiones ista crudelitatis facinora peregisset. Suspensorum † viduis, quod viverent, ex redivis suis Elector alimenta decrevit, copiis militaribus citra ulterius mandatum Erfurtenses infestare inhibuit, ne causa quam adversarii foedis excessibus corruperant, injuriarum compensatione emendaretur. Urbici qui eruperant, † in reditu currum cum pendentibus ex eo civibus in Urbem vehunt: atrox spectaculum, & quod incitatum jam plebem ulterius furiabat. † Sistitur in foro currus, in turmas seditiosi coeunt, optimates quarunt, spoliant, captivos e Curia † Limprechtum, & Hallenhorstium (nam & hunc nuper in carcerem conjecerant,) educunt, cadavera adhuc suspensa ostendunt, mali incentores ipsos arguunt, prosternunt, conculcant, sudibus atrociter cadunt, nec prius satiata crudelitas, quam humi jacere exanimis viderentur. Fuit qui laqueum in Hallenhorstii collum ad par supplicium conijcere tentavit. † Interim aliae duae turmae, altera ad Joannis Danielis Gudeni Electoralis Sigilliferi, altera ad Kniphovii domum festinavit, quasi talionis poenam supplicium ab his sumptura. Ille turrim Mariani templi ascenderat, inde pericula aliorum visurus, proprium evasit: domus autem spoliata, direpta suppellex, vina quae non biberant, effusa sunt. Kniphovius domi inventus ad forum duci debebat, ast non potuit expectare moram furor,

furor; † vix domo eductus globo per caput trajecto interiit. Delumbati in foro ad pristinos carceres deportati sunt, quibus in præsentis periculo id potissimum vitam servavit, quod atrocioribus suppliciiis vox publica jam destinaverat. † Inter hæc facinora literæ Clero præscribuntur, in quibus multis excusata Urbs: quæ milites in campis egerant, atrocibus verbis allegata: Has approbare sigillo, & mittere Electori cogebatur, facile Aula collegit furentium minis expressas.

Posthæc Limplrechti inquisitio accelerata est, † potissimum id quæsitum: Annon preces inconsultis civibus promississet? Plusquam civilia agitasset? Superioritatem Moguntinam, & Urbis calamitates promovisset? Ærarium publicum expilasset? Ejus facultates pro arbitrio distribuisset? Ille negat, ad acta publica provocat, violentiam, iniquitates inquirentibus objicit, protectorium Cæsaris allegat. Frustrà iis excusationes propositæ, qui hoc unicum timebant, ne innocentia suscipere defensionem rei. Productis quibusdam ex seditiosis testibus, & interrogationibus captiosè positis, tormentis † à carnifice subjectus est. Quæstioni capitales ipsius hostes, hortulani, sartores, scurræ cum scriba præfecti, qui omnes nullâ veritatis, sed vindictæ cupidine incensi, miserum hominem conviciis, minis, præter tormenta afflixerunt. Nec ipsa quæstio suo fine con-

*Kniphovius
interfectus.*

*Clerus ad
excusandâ
urbem cogitur.*

XXV.

*Articuli in-
quisitoriales
erga Lim-
prechtum.*

*Torturæ
subjicitur.*